

Windows 10

Testre szabás

Dr. Pétery Kristóf

Mercator
Stúdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Pétery Dorottya
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-365-472-9

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2015
© Mercator Stúdió, 2015

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
T/F: 06-26-301-549
06-30-30-59-489

TARTALOM

ELŐSZÓ	7
Személyre szabás	11
Start menü és kezdőképernyő.....	11
A Start gomb áthelyezése	13
A Start menü elemei.....	13
A tálca beállítása	16
Rendszerikonok és értesítések	16
A tálca tulajdonságai	17
A tálca egyéb elemei	20
Navigációs beállítások.....	24
Feladatnézet.....	24
Érintőbillentyűzet	25
Keresés	26
A munkaasztal beállítása.....	26
Ablakok elhelyezése	27
Dokkolás.....	29
Parancsikonok.....	30
Aktív munkaasztal kialakítása.....	32
A megjelenés beállításai.....	33
A vezérlőpult használata	40
Mappa beállításai	42
Indexelés	44
Fájltípusok	47
A képernyő beállításai	48
Alapbeállítások	48
Kalibráció.....	53
Második képernyő	55
Profilok	56

Speciális beállítások	57
Betűkészletek	58
Kisegítő lehetőségek beállítása	61
Gyakori eszközök gyors elérése	63
Egyéb segítség	68
Óra, nyelv és terület	71
Dátum és idő beállítása	71
Területi és nyelvi beállítások.....	73
A billentyűzet beállítása	78
Felhasználói fiókok és családbiztonság.....	82
Felhasználói fiókok beállítása.....	82
Hitelesítő adatok kezelője.....	88
Online azonosítók összekapcsolása.....	91
Felhasználói csoportok.....	91
A felhasználói profil	96
Szülői felügyelet beállítása	97
Posta beállítások	98
Rendszer és biztonság.....	102
A menedzsmentkonzol kezelése	102
Alapvető rendszerinformációk	105
Hardverinformációk	106
Felhasználói profilok beállítása	107
A teljesítmény beállítása.....	109
Indítás és leállítás adatai	111
Környezeti változók beállítása	112
Rendszervédelem.....	113
Távoli használat.....	115
Műveletközpont	115
Energiagazdálkodási lehetőségek	120
Védelem vírusok és kémprogram ellen	124
Védelem illetéktelenek ellen	128

Windows frissítések.....	131
Biztonsági mentés és visszaállítás	132
Visszaállítás.....	134
BitLocker meghajtótitkosítás.....	138
Munkahelyi mappák.....	139
Felügyeleti eszközök	140
Eseménynaplók	143
Lemezkezelés.....	146
Ütemezett feladatok	146
Programok és szolgáltatások.....	153
Alapértelmezett programok	153
Fájltípus vagy protokoll társítása	154
Automatikus lejátszás.....	155
Programok hozzáférhetőségének beállítása	156
Programok telepítése és törlése	157
Programtelepítés lemezről.....	158
Programtelepítés internetről	159
Program eltávolítása, módosítása	160
Telepített frissítések	161
Windows szolgáltatások be- és kikapcsolása.....	161
Hardver és hang	163
Az egér beállítása.....	163
Játékvezérlők és más eszközök	169
Hangok és audioeszközök.....	170
A menedzsmenükonzol kezelése	175
Az eszközközkezelő.....	178
Hardver hozzáadása, törlése.....	179
Nyomtatók beállítása	181
A nyomtató-kiszolgáló tulajdonságai	199
Színkezelés	200
Telefon és modem beállításai.....	202
Képfelolvasók és fényképezőgépek	208

Hálózat és internet.....	210
Hálózati kapcsolatok beállítása	210
Otthoni csoport beállítása	215
Internet-beállítások	216
Teljhatalom egy kézben	225
A Windows 10 billentyűkombinációi.....	226
Általános billentyűparancsok	226
Kurzormozgatás	229
Kiválasztások.....	229
Vágólap kezelése	230
Törlés	231
Párbeszédpanel kezelése	231
Windows logó billentyűkombinációi	232
Könnyített kezelés	234
Nagyítás billentyűkombinációi	235
Fájlkezelő billentyűkombinációi	235
Távoli asztal billentyűkombinációi.....	236
Paint billentyűkombinációk	237
Wordpad billentyűkombinációi.....	238
Számológép billentyűkombinációi.....	241
Windows Media Player billentyűkombinációk.....	245
Jegyzetfüzet billentyűkombinációi	247
Internet Explorer billentyűkombinációi	248
Weblapok megjelenítése, böngészés.....	248
Nagyítás	250
Lapfűl műveletek	250
Címsor kezelése.....	250
Keresés	251
Weblap szerkesztése	251
Nyomtatási kép kezelése.....	251
Előzmény, kedvencek és hírcsatornák billentyűkombinációi ...	252

ELŐSZÓ

A Windows 10 eredményes alkalmazásához hozzátartozik a felhasználói felület testre szabása is. Ekkor számítógépünkön olyan környezetet alakítunk ki, amelynek jobban támogatják testi adottságainkat, megfelelnek képességeinknek, melynek segítségével a gyakrabban használt programjainkat a könnyebb elérhetőség érdekében az asztalra helyezük, olyan mappákat hozunk létre, amelyek a legfontosabb dokumentumainkat tartalmazzák, illetve beállítjuk a hálózaton elérhető és nyújtott szolgáltatásokat, nyomtatókat, a kapcsolódó felhasználók számára biztosított jogokat. Egyes beállításokat csak rendszergazdai jogokkal hajthatunk végre. Az ilyen beállításokat a Windows a korábbiakhoz hasonlóan – az ikonnal jelzi. Ha nem rendszergazdaként jelentkeztünk be, akkor az ilyen módosításokhoz meg kell adnunk a rendszergazdai jelszót.

Ezeket a jogokat az előző kötetekben ismertettük. Mint említettük, minden, az adott gépet alkalmazó felhasználó saját környezetet alakíthat ki, amelyet az operációs rendszer a felhasználói profillapon tárol. A felhasználói profil a felhasználó bejelentkezésekor a rendszer által betöltendő, a Windows 10 környezetet meghatározó profil. Ennek része a Windows 10 környezetnek a felhasználó számára kialakított összes beállítása (programelemek, témák – azaz képernyőszínek, hangok, hátterek –, hálózati és nyomtatókapcsolatok, egérbeállítások, ablakok mérete és helyzete stb.).

A Windows 2000, illetve későbbi kiszolgálóinak alkalmazása és központosított tartomány (*domain*) kialakítása esetén a profillapok segítségével bármely, a hálózaton elérhető számítógépen ugyanazt a profillapot (felhasználói felületünket) használhatjuk. Ezt nevezik vándorló profilnak. A rendszergazda meghatározhat minden egyes felhasználó számára olyan profillapot is, amelyet mások nem változtathatnak meg. A felhasználói profilok a **Vezérlőpult ▶ Rendszer** alkalmazásával másolhatók.

A Windows 10 rendszer beállítási lehetőségeit erősen befolyásolja a használt kiadási típus. A forgalmazott hat (Windows 10 Home, Windows 10 Mobile, Windows 10 Pro, Windows 10 Enterprise, Windows 10 Mobile Enterprise és Windows 10 Education) kiadási típusa meghatározza az elérhető szolgáltatásokat és így hatással vannak a lehetséges testre szabási módokra. Ha a könyvben valami eltérést tapasztalnak a használt rendszer működésétől, akkor – nem kizárva, hogy mi hibáztunk – gyanakodni lehet, hogy a könyvben szereplő teljesebb leírás nem egészen érvényes az általunk használt csökkentett képességű Windows 10 verzióra. Sajnos annyi az eltérés, hogy ezt a könyvben minden helyen nem említhetjük meg külön. Már most felhívjuk a figyelmet, hogy ezt a Microsoft sem teszi. Az elérhető súgó – ha van egyáltalán – általában a legteljesebb, Enterprise verzióhoz tartozik, ezért az ott leírtak is sajnos, csak korlátozottan érvényesek a kisebb funkcionalitású változatokra.

A Windows 10 legfőbb újításai:

- Megjelent a Cortana digitális személyi asszisztens, amely igazodik a felhasználóhoz (adatokat gyűjt szokásairól), hanggal is vezérelhető, beépült a Start menübe, illetve ahol gépeléssel vezérlik, a Bing keresőbe. Sajnos magyarul nem ért.
- Megjelentek a virtuális asztalok, amelyek között (a Feladatnézetben) egyszerűen, húzással elrendezhetjük a megnyitott ablakokat.
- Megjelent az Internet Explorer helyett a Microsoft Edge böngésző, amely gyorsabb és biztonságosabb elődjénél, valamint a HTML5 szabványt támogatja. A megjelenített oldalra akár kézzel, táblatollal is írhatunk.
- A Start menüben egyesítették a Windows 7 és 8.1 Start menüjének előnyeit.
- A kezdőképernyő lehet teljesen csempés vagy a Start menübe integrált csempéket megjelenítő.
- Lecserélték a kereső szolgáltatást és az értesítési központot.
- A fotó alkalmazás több RAW formátumot is kezel.
- Javítottak a kézírás-felismerési szolgáltatáson.
- Beépített DLP-megoldással (data loss prevention, adatszivárgásmegelőzés) növelték a biztonságot.

- Az Xbox One a Windows 10 frissítést követően képessé válik a játékok streamelésére PC-re vagy táblagépre. Így Xbox One konzol nélkül is
- Kibővültek a testre szabási lehetőségek (több elem került a Gépházba, például a könnyű kezelés beállítása is).
- Ha elérhető, a Windows Hello segítségével ujjlenyomat, írisz vagy arcfelismeréssel is beléphetünk.
- Az összes fénykép elérhető egy helyen. A Fényképek alkalmazás a telefontól a számítógépen át a OneDrive-ig egy helyen gyűjti össze fényképeinket és videóinkat. Az objektumok albumokba rendezhetők és megoszthatók.
- A Windows 10 univerzális Office-alkalmazásai (Word, Excel, PowerPoint, OneNote, Outlook) letölthetők az áruházból.
- A OneDrive-ba mentett fájlok online elérhetők az interneten a OneDrive.com címen, illetve offline módban a számítógépünk OneDrive mappájában. Amikor ismét elérhetővé válik az internet, a szinkronizálás automatikusan végbemegy.
- A rendszer egyszerűbben és intuitívabban használható az érintésvezérléssel ellátott eszközökön. Ha hibrid gépet használunk, akkor a Műveletközpont **Táblagép mód** kapcsolójával nagyított megjelenésre válthatunk, ekkor a Start menü és az alkalmazások is teljes képernyős módban nyílnak meg.
- Újabb kézmozdulatok jelentek meg az érintésvezérléshez.

A könyv rengeteg illusztrációt tartalmaz. Lehet, hogy ez „illetlen” dolog egy e-book esetében, ahol a fájlméret ezzel járó növekedése megnehezíti a könyv terjesztését, forgalmazását, azaz nehezkessé teszi a letöltést az internetről. A „túllillusztráltságra” azonban elfogadható magyarázatot ad, hogy amíg a Windows 10 magyar nyelvű változata mellett elkészítjük az angol nyelvű változatot használók számára szolgáló ismertetést, használható anyagot akartunk adni a magyartól eltérő nyelvi változatok felhasználói kezébe is. A különféle lokalizált változatok képernyőképei ugyanis egymás ikertestvérei, így a magyar nyelvű képernyők üzenetei hasznosan értelmezhetők a más nyelvi változatok magyar nyelvű felhasználói számára is.

A könyv terjedelmének határt szab a megengedhető állományméret. Most a Windows 8 könyvsorozatunkhoz hasonlóan a fonto-

sabb fejezeteket önálló kötetekben, több helyen kiegészítve jelentetjük meg. Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy így a felhasználónak elegendő csak a számára érdekes állományokat letölteni. Az első kötetben a rendszer alapjaival és újdonságaival, a második kötetben a Windows 10 rendszer alkalmazásához kapcsolódó legfontosabb és leggyakoribb parancsokkal, a jelen, harmadik kötetben a rendszer testre szabásával foglalkozunk. A negyedik kötetben a mappák, állományok és lemezek kezelésével, az ötödik kötetben a hálózati kapcsolatokkal, diagnosztikával és hibaelhárítással, a hatodik kötetben az operációs rendszer kellékeivel foglalkozunk. Ezekon kívül kiadtunk egy hetedik kötetet is, amely példák, feladatok segítségével vezeti be az olvasót a Windows 10 használatába. E kötet címe: Windows 10, 100 leckében.

Bemutatunk egy olyan módszert is, amellyel a testre szabást egyetlen intézőablakon keresztül valósíthatjuk meg, ahogyan egyesek mondják, teljhatalmat gyakorolva gépünk felett.

A kötet végén összefoglaljuk a Windows 10 operációs rendszer és kellékeinek (szöveg és képszerkesztés, jegyzetelés, médialejátszás) alkalmazásakor használható billentyűkombinációkat. Egyes parancsokat e billentyűkombinációk nélkül nem is lehet kiadni.

Az itt leírtak megértéséhez és alkalmazásához különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs szükség.

Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni, ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

Szentendre, 2015. augusztus

Köszönettel

a szerző.

Személyre szabás

A személyre szabással állítjuk be számítógépünket a nekünk legjobban tetsző, munkánkat legjobban támogató módon úgy, hogy ez a többi felhasználót nem érinti. Ez annyit jelent, hogy minden egyes felhasználó, aki jogosult egy adott gép használatára, önállóan beállíthatja ezeket a tulajdonságokat, amelyeket a Windows egymástól függetlenül és rejtve tárol. Így mások ezeket a beállításokat nem is láthatják.

Start menü és kezdőképernyő

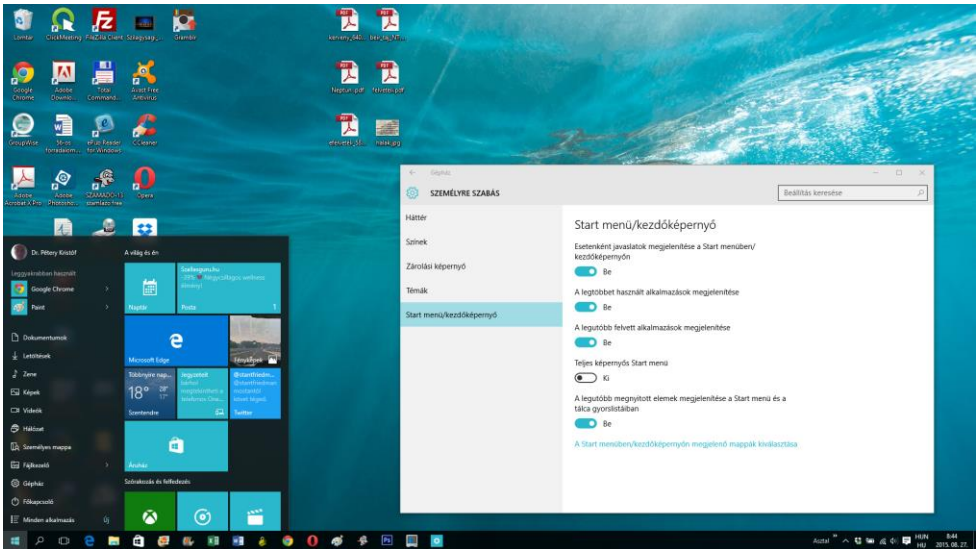
A Start menü a Windows 95 óta a programok indításának legfontosabb eszköze. Ugyanis ebben a menüben találjuk meg a telepített programokat, valamint azokat az eszközöket, amelyekkel az ilyen alkalmazásokat, megkereshetjük, segítséget kérhetünk, vagy akár a parancssor (konzol) is itt érhető el. A Windows 7 alatt a Start menü alapállapotban a tálca bal szélén, a Start ikonnal, vagy a billentyűzet Windows gombjával érhető el. A beállítások a felhasználói profil részét képezik és így minden egyes felhasználó a saját géphasználati szokásainak, ízlésének megfelelő Start menüt alakíthat ki, ami nem érinti az ugyanazon gépet használó többi felhasználó beállításait.

A Windows 8-ban megszűnt a Start menü. Ez sokakban rossz érzéseket keltett, ezért a 8.1-es javító változatban a fejlesztők megpróbálták kiköszörölni a csorbát. Nem a régi Start menüt hozták vissza, hanem egy olyan Start gombot hoztak létre, amelyre a bal egérgombbal kattintva a Kezdőképernyő, jobb egérgombbal kattintva a különféle beállításokra használható menü jeleníthető meg. Maga a Start menü a Windows 8.1-ben sem szabható testre. A Kezdőképernyőről viszont a korábbiaktól sokkal könnyebben elérhetjük alkalmazásainkat és most már – a 8.1-es verzió alatt – a testre szabás, fájlkezelés eszközei is könnyebben elérhetők (megjegyezzük,

hogy néhány hetes, hónapos használat után ez amúgy sem volt nagy gond – a kezdeti ellenállást valószínűleg a megszokott korábbiaktól gyökeresen eltérő operációs rendszer felhasználói felülete okozta).

A Windows 10-ben egyesítették a Windows 7 és a 8 (8.1) előnyeit, ez esetben a visszatért és testre szabható Start menü kiegészítéseként megkepta a csempéket, de választhatunk olyan megjelenést is, amely a csempéket a teljes képernyőre felnagyítva a Windows 8-hoz hasonló kezdőképernyőt állít be.

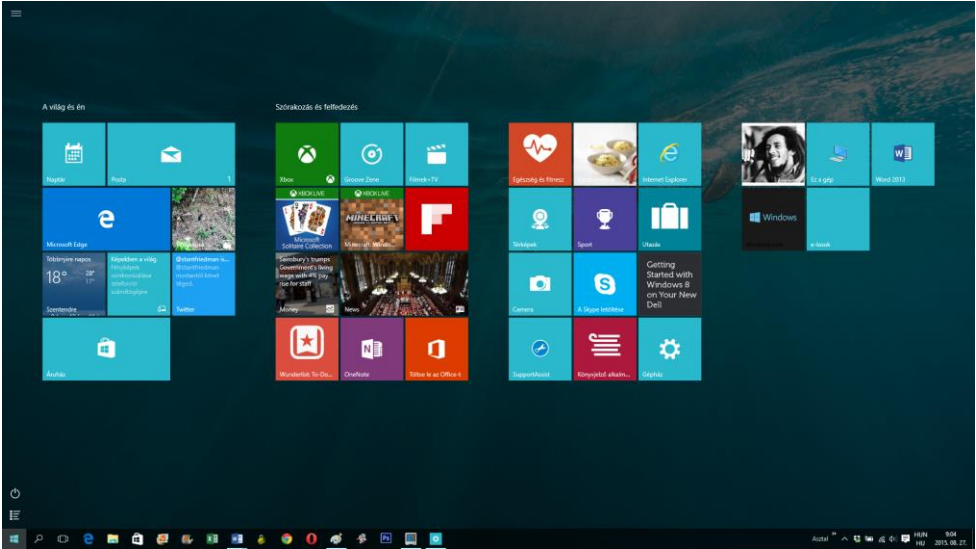
A nem teljes méretű Start menüben látszanak az alkalmazások ablakai, illetve a háttérben a Windows asztal. Ilyenkor a Start menü bal oldali menüs és jobb oldali csempés része külön görgetősávval mozgatható. Ezt a beállítást a Start menü **Gépház** parancsával megjelenített ablakban, a **Személyre szabás**, majd a **Start menü/kezdőképernyő** lehetőség választása után, a **Teljes képernyős Start menü** kapcsoló *Ki* állásba állításával rögzítjük (lásd az ábrát).

A nem teljes méretű Start menü

A Windows 8-hoz hasonlító csempés (Metro) felületű megjelenítéshez a **Teljes képernyős Start menü** kapcsolót állítsuk *Be* állásba. Ezt követően a **Start** gombra kattintva a teljesen csempés kezdőképernyő jelenik meg, mely csak kicsit tér el a Windows 8 megoldá-

sától. Ekkor az alkalmazások listáját a bal alsó sarokban látható ikonnal jeleníthetjük meg.

A teljes képernyős Start menü, mint kezdőképernyő

A Start gomb áthelyezése

A **Start gomb** a tálcával együtt mozgatható, ha a **A tálca zárolása** kapcsolót kikapcsoltuk a tálca helyi menüjében. Ez esetben a tálca ikont nem tartalmazó, üres részén megfogva a képernyő bármely szélére húzható, ahol az a bal egérgomb felengedésével rögzül. A véletlen áthelyezéstől óv meg a **A tálca zárolása** kapcsoló ismételt bekapcsolása.

A Start menü elemei

A Windows 10 Start gombjának elemei részben automatikusan, részben egyéni beállításunk szerint jelennek meg. A működést a Gépházban a **Személyre szabás**, majd a **Start menü/kezdőképernyő** ablakban szabályozzuk (lásd korábbi ábránkat).

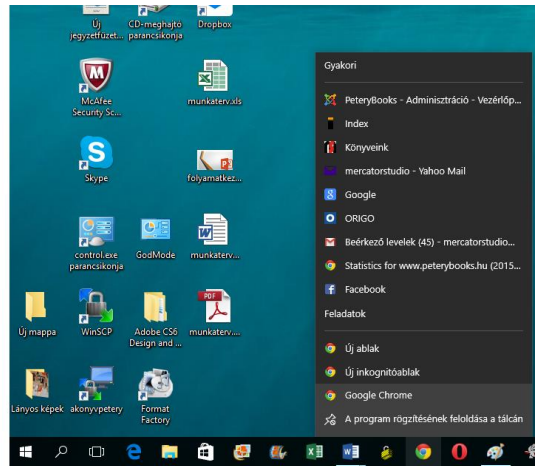
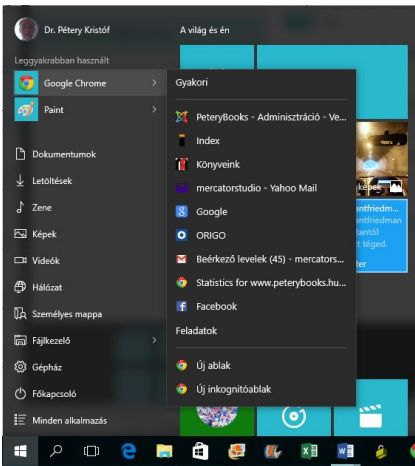
Az automatikus elemek megjelenése egyrészt javaslatok felbukkanásával, másrészt géphasználatunkhoz igazodó, a használható-

ságot fokozó, alkalmazások indítását gyorsító elemek listázásával jár. A javaslatok megjelenését szabályozza az első kapcsoló.

A legtöbbet használt alkalmazások megjelenése kapcsoló (nem teljes képernyős Start menünel) a Start menü tetején jeleníti meg a leggyakrabban használt programjainkat (lásd a következő ábrát). Ez jelentősen megkönnyíti az ilyen alkalmazások indítását. Saját magunk is felvehetünk ide alkalmazásokat, ha a Start menü **Minden alkalmazás** parancsával listázzuk a programokat, majd a szükséges programra a jobb egérgombbal kattintunk és kiadjuk a helyi menü **Kitűzés a Start menüre** parancsát.

A legutóbb felvett alkalmazások megjelenítése kapcsolóval a listában kiemelten jeleníthetjük meg az utoljára telepített, friss programokat.

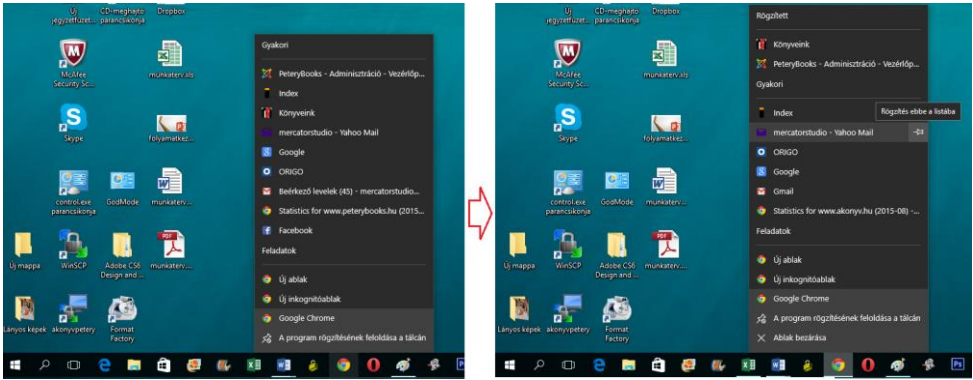
A legutóbb megnyitott elemek megjelenítése a Start menü és a tálca gyorslistáiban kapcsoló *Be* állásában a Start menüben kiválasztott alkalmazáshoz a > ikonra kattintva, illetve a tálca alkalmazásikonjára a jobb egérgombbal kattintva jeleníthetjük meg az adott alkalmazással utoljára megnyitott dokumentumok listáját. Ezek szintén jelentősen gyorsíthatják a betöltést (lásd a következő ábrát).

A legutóbb megnyitott elemek

Ez a gyorslista a gyakori elemeket tartalmazza, melyek a szűrőgombokkal rögzíthetők is a listában, hogy a fontos elemek mindig elérhetők maradjanak. A szűrő ikonja akkor jelenik meg, ha egy lis-

taelem fölé mozgatjuk a kurzort. A gyorslisták mérete korábban szabályozható volt, a Windows 10-ben ez a lehetőség megszűnt.

A fontos elemek rögzíthetők a gyakori tételek listájában

A jobb egérgombbal megjeleníthető Start menü a rendszergazda kellékeit tartalmazza. Hasonló, fontos, de a Start menüben megjelenő mappák és parancsok beállításához a Gépház **Személyre szabás**, majd a **Start menü/kezdőképernyő** ablakában kattintsunk **A Start menüben/kezdőképernyőn megjelenő mappák kiválasztása** utasításra! A kapcsolók *Be* állításával jeleníthetjük meg a mappákat.

A Start menüben megjelenő mappák beállítása